

Η μικρή γοργόνα

Εικονογράφηση: Ξυδέα Ασπασία

Κείμενα: <https://www.paidika-paramythia.gr>

Εικονογράφηση – Επιμέλεια: Ασπασία Ξυδέα (Μουσείο Παραμυθιού)
Διορθώσεις: Έλενα Αριστοδήμου & Ανδρέας Ανδρέου (RISC)

©AR4Youth, 2022

Το παρόν διατίθεται κάτω από την άδεια [Αναφορά Δημιουργού 4.0 Διεθνές \(CC BY 4.0\)](#) βάση της οποίας επιτρέπεται η επαναχρησιμοποίηση των περιεχομένων δεδομένου ότι γίνεται κατάλληλη αναφορά στον δημιουργό ενώ υποδεικνύονται ξεκάθαρα τυχόν αλλαγές.

Σχετικά με το έργο AR4Youth

Το έργο Training Young People on Augmented Reality Authoring Showcasing Intangible Cultural Assets as Use Cases (AR4Youth) χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντονίζεται από τον Κυπριακό Οργανισμό Research & Innovation Center for Social and Educational Sciences (RISC) σε συνεργασία με οργανισμούς από την Ολλανδία (ATERMON), Κύπρο (Μουσείο Παραμυθιού), Λιθουανία (Active Youth), Ελλάδα (AKNOW) και Εσθονία (Eesti People to People).

Το AR4Youth επικεντρώνεται στην εκπαίδευση των νέων στη σύλληψη, το σχεδιασμό και υλοποίηση ενός έργου Επαυξημένης Πραγματικότητας (AR) με σκοπό την ψηφιοποίηση και επαύξηση βιβλίων, οδηγών ή εγχειριδίων. Αναγνωρίζοντας, επιπλέον, την αναγκαιότητα διατήρησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς που αποτελεί τη βάση των αξιών, των πεποιθήσεων και των φιλοδοξιών μας, και ανταποκρινόμενο στον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG) 11.4 για «ενίσχυση των προσπάθειών για προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς», το έργο θα χρησιμοποιήσει ως υλικά εκπαίδευσης Ελληνικά, Λιθουανικά και Εσθονικά παραμύθια, μύθους και θρύλους που θα μετατραπούν σε ψηφιακά κείμενα AR και θα διατηρηθούν στην Πολιτιστική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του έργου.

Για την κάλυψη του προαναφερθέντος σκοπού, το έργο έθεσε τους ακόλουθους στόχους:

- Να ενισχύσει τις προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες (δηλαδή, τη χρήση τεχνολογιών AR) των νέων με ιδιαίτερη έμφαση στους NEET (νέους που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση).
- Να εξοπλίσει τους νέους με ανταγωνιστικά προσόντα είτε για την είσοδο στην αγορά εργασίας ή για τη σύλληψη του δικού τους επιχειρηματικού μέλλοντος.
- Να ευαισθητοποιήσει τους νέους σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά στις χώρες της κοινοπραξίας.
- Να ευαισθητοποιήσει τους νέους στη σημασία της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και πιο συγκεκριμένα στη ψηφιοποίηση των παραδοσιακών παραμυθιών, μύθων και θρύλων.
- Να ενισχύσει την ποιότητα και καινοτομία της εργασίας για/με νέους μέσω της δημιουργίας προηγμένης ψηφιακής εκπαίδευσης.

Περισσότερες πληροφορίες για το έργο και τις δραστηριότητές του είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του έργου <https://www.ar4youth.eu/>, και στη σελίδα του στο Facebook (@AR4Youth).

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Μια φορά κι έναν καιρό, βαθιά μέσα στον ωκεανό, εκεί όπου το νερό είναι μπλε και καθαρό σαν κρύσταλλο και δεν φτάνει κανένας ήχος από την επιφάνεια, ζούσε ο Βασιλιάς της θάλασσας με τους υπηκόους του και τις γοργόνες. Το βασίλειό του ήταν γεμάτο με τα πιο παράξενα λουλούδια και φυτά, κι ανάμεσά τους κολυπούσαν κάθε λογής ψάρια, μικρά και μεγάλα, σαν τα πουλιά που πετάνε ανάμεσα στα δέντρα της γης.

Στο πιο βαθύ σημείο του βυθού, δέσποζε το κάστρο του βασιλιά. Ήταν ένα πανέμορφο παλάτι, με τοίχους από κοράλλια, πετράδια και κοχύλια με μαργαριτάρια. Εκεί ζούσε ο βασιλιάς με τις έξι κόρες του, που ήταν κι αυτές γοργόνες. Η μητέρα τους είχε πεθάνει εδώ και χρόνια και τις μικρές ηργικίπισσες τις ανέθρεψε η γιαγιά τους που ήταν πολύ περήφανη για την καταγωγή της. Γι' αυτό είχε βάλει δώδεκα στρείδια στην ουρά της για να ξεχωρίζει.

Όλες οι κόρες του βασιλιά ήταν όμορφες και καλές, αλλά η μικρότερη ήταν μαγευτική. Είχε γλυκό πρόσωπο με μπλε μάτια και απαλό δέρμα που ήταν ροζ σαν τα φύλλα του τριαντάφυλλου. Όπως όλες οι γοργόνες του βυθού δεν είχε πόδια, αλλά το σώμα της κατέληγε σε μια ουρά ψαριού.

Εξω από το κάστρο υπήρχε ένας όμορφος κήπος από άμμο, γεμάτος με θαυμαστά κόκκινα και μπλε λουλούδια, φρούτα που λαμπύριζαν σαν το χρυσάφι και φύλλα που δεν σταματούσαν ποτέ να κινούνται. Η άμμος ήταν κι αυτή μπλε, και έτσι νόμιζες ότι ο μπλε ουρανός είναι παντού, και πάνω και κάτω, παρότι βρισκόσουν στα βάθη της θάλασσας. Εκεί έπαιζαν οι έξι μικρές γοργόνες, η κάθε μια με τα παιχνίδια της.

Η μικρότερη ηργικίπισσα ήταν περίεργο παιδί, ήσυχο και προσεκτικό. Ενώ οι αδελφές της χαίρονταν με όσα έβρισκαν στα ναυάγια, η μικρή γοργόνα ασχολούνταν μόνο με τα κόκκινα λουλούδια που είχε φυτέψει στον κήπο και ένα μαρμάρινο άγαλμα που είχε βρει ο πατέρας της. Το άγαλμα έδειχνε ένα όμορφο αγόρι και η μικρή γοργόνα το αγαπούσε.

Τίποτε δεν άφρασε περισσότερο στη μικρή γοργόνα από το να ακούει ιστορίες για τον κόσμο έξω από τη θάλασσα. Ρωτούσε συνέχεια τη γιαγιά της να της πει όσα ήξερε για τα πλοία και τις πόλεις, τους ανθρώπους και τα ζώα. Μια μέρα η μικρή γοργόνα ρώτησε τη γιαγιά της:

- Πότε θα βγούμε στην επιφάνεια της θάλασσας για να θαυμάσουμε τη στεριά;

- Όταν θα γίνετε 15 χρόνων, της απάντησε εκείνη.

Έτσι έγινε. Κάθε πριγκίπισσα που έκλεινε τα 15 χρόνια, ανέβαινε ελεύθερα στην επιφάνεια της θάλασσας. Κι όταν γυρνούσε στο βυθό, είχε εκατοντάδες πράγματα να διηγηθεί στις υπόλοιπες αδελφές. Οι γοργόνες άκουγαν για την ξερή από τον ήλιο άμμο, τα φώτα των πόλεων, τα αστέρια που τρεμοπαίζουν στον ουρανό και τους ήχους από τις καμπάνες.

Τα χρόνια περνούσαν γρήγορα και οι πέντε από τις έξι αδελφές, που ήταν ελεύθερες πια να πάνε όπου θέλουν, δεν ενδιαφέρονταν για τον κόσμο των ανθρώπων. Ελεγαν ότι ο βυθός ήταν πιο όμορφος και ένιωθαν καλύτερα στο σπίτι τους.

Όμως η μικρότερη γοργόνα ήταν πια ανυπόμονη και δεν μπορούσε να περιμένει άλλο να έρθει η σειρά της.

Μια μέρα, η μικρή γοργόνα ανέβηκε κρυφά μέχρι την επιφάνεια του νερού. Η θάλασσα ήταν φουρτουνιασμένη από το δυνατό αέρα. Η μικρή γοργόνα είδε μεγάλα κύματα να χτυπάνε ένα ακυβέρνητο πλοίο.

Τα τεράστια κύματα έπεφταν πάνω στο πλοίο με δύναμη και έριχναν τους άντρες μέσα στη θάλασσα. Ξαφνικά, η γοργόνα άκουσε ένα νέο άντρα να ζητάει βοήθεια και να χάνεται στο βυθό της θάλασσας. Χωρίς να το σκεφτεί, κολύπησε κοντά του και τον τράβηξε από το βυθό στην επιφάνεια της θάλασσας.

- Ο άντρας λιποθύμησε. Θα τον βγάλω έξω στην ακτή, σκέφτηκε η μικρή γοργόνα.

Όταν έβγαλε τον άντρα στην ακτή, η μικρή γοργόνα έμεινε κοντά του όλη τη νύχτα μέχρι να συνέλθει. Όταν ο ήλιος σηκώθηκε ψηλά στον ουρανό, η μικρή γοργόνα είδε ένα κορίτσι να περπατάει στην ακτή και κρύφτηκε πίσω από τα βράχια. Η κοπέλα βρήκε τον άντρα στην ακτή και κάλεσε βοήθεια. Ο άντρας άνοιξε σε λίγο τα μάτια του και χαμογέλασε στην κοπέλα που ήταν πολύ όμορφη.

- Ο πρίγκιπας μας σώθηκε! φώναζαν οι άνθρωποι που είχαν μαζευτεί. Τον βοήθησαν να σηκωθεί και τον οδήγησαν στο παλάτι.

Η μικρή γοργόνα έβλεπε για πολλή ώρα τους ανθρώπους να είναι χαρούμενοι που βρήκαν τον πρίγκιπα. Λυπήθηκε πολύ όμως επειδή δεν μπορούσε να πει στον πρίγκιπα ότι εκείνη τον έσωσε. Έτσι, πήγε πίσω στο βυθό και βρήκε τις αδερφές της.

- Τι είδες στην επιφάνεια της θάλασσας; ρώτησαν οι αδερφές.

Εκείνη όμως δεν απάντησε. Ήταν τόσο λυπημένη που δεν ήθελε ούτε να φάει ούτε να μιλήσει σε κανέναν. Έπαψε να φροντίζει τα λουλούδια του κήπου μαζί με τις αδελφές της. Καθόταν για πολλές ώρες και κοιτούσε το άγαλμα που είχε βρει ο πατέρας της στο βυθό. Το άγαλμα της θύμιζε τον άνδρα που είχε σώσει και δεν μπορούσε να τον ξεχάσει.

Η μικρή γοργόνα βγήκε πολλές φορές στην επιφάνεια της θάλασσας τις νύχτες με φεγγάρι αλλά δεν είδε ξανά τον πρίγκιπα. Μια μέρα αποφάσισε να πει στις αδερφές της αυτό που είχε συμβεί.

- Αν είχα πόδια θα έψαχνα τον πρίγκιπα και θα έμενα μαζί του για πάντα, είπε η μικρή γοργόνα.

Ένα χταπόδι άκουσε αυτά που έλεγε η μικρή γοργόνα και της μίλησε.

- Ίσως η επιθυμία σου να γίνει πραγματικότητα, αν πας στη μάγισσα που ζει στη σπηλιά του βυθού, είπε το χταπόδι.

Η μικρή γοργόνα πέρασε από σκοτεινά και επικίνδυνα μονοπάτια του βυθού και έφτασε στη μάγισσα.

- Αν θέλεις να έχεις πόδια όπως οι πριγκίπισσες της στεριάς πρέπει να μου δώσεις κάτι πολύτιμο, της είπε η μάγισσα.

- Θα σου δώσω ό,τι θέλεις. Χρυσάφι, κολιέ από μαργαριτάρια και κοράλλια, είπε αποφασισμένη η μικρή γοργόνα.

- Δε θέλω τέτοια δώρα. Εγώ θέλω τη φωνή σου! είπε η μάγισσα.

- Μα πώς θα μπορέσω να μιλήσω στον πρίγκιπα χωρίς φωνή; ρώτησε η μικρή γοργόνα.

- Δε χρειάζονται τα λόγια. Ο πρίγκιπας θα σε ερωτευθεί για την ομορφιά σου και το μαγευτικό χορό σου, της απάντησε η μάγισσα.

Η μικρή γοργόνα δέχτηκε και έδωσε τη φωνή της στη μάγισσα.

Έτσι δεν μπορούσε να μιλήσει πια.

- Πιες αυτό το φίλτρο είπε η μάγισσα που είχε πια τη φωνή της γοργόνας.

- Όμως σε προειδοποιώ: θα αποκτήσεις πόδια αλλά σε κάθε σου βήμα θα νιώθεις αβάσταχτο πόνο. Κι αν ο πρίγκιπας δε σε ερωτευθεί και παντρευτεί κάποια άλλη δε θα μπορέσεις να ξαναγίνεις γοργόνα. Μετά το γάμο, το επόμενο πρωί κιόλας, το σώμα σου θα γίνει αφρός της θάλασσας για πάντα.

Η μικρή γοργόνα ήπια το μαγικό φίλτρο και η ουρά της μεταμορφώθηκε σε πόδια. Έπειτα, κολύπησε μέχρι το παλάτι του πρίγκιπα. Όταν όμως άρχισε να περπατάει στη στεριά πονούσε πολύ και λιποθύμησε.

Ευτυχώς, την είδε ο πρίγκιπας, την πήρε μέσα στο παλάτι όπου την έντυσαν και την φρόντισαν. Στο παλάτι είχαν γιορτή και η μικρή γοργόνα ήταν τώρα καλεσμένη.

- Πώς σε λένε; τη ρώτησε ο πρίγκιπας.

Η μικρή γοργόνα όμως δεν μπορούσε να απαντήσει γιατί δεν είχε πια φωνή! Του χαμογέλασε και σηκώθηκε να χορέψει. Σε κάθε της βήμα η μικρή γοργόνα πονούσε πολύ, αλλά χόρεψε τόσο όμορφα που τη θαύμασαν όλοι στο παλάτι.

- Μου θυμίζεις την κοπέλα που με έσωσε στη θάλασσα. Είναι όμορφη όπως κι εσύ, της είπε ο πρίγκιπας. Αν μπορούσα να τη βρω θα την παντρευόμουν.

Η μικρή γοργόνα ήθελε να του φωνάξει πως τον αγαπάει και πως εκείνη τον έσωσε στη θάλασσα. Όμως δεν είχε φωνή κι έτσι δεν μπορούσε να πει τίποτα.

Μετά από μερικές μέρες ο πατέρας του πρίγκιπα ανακοίνωσε πως θέλει να παντρεύει τον γιο του με την κόρη ενός φίλου του. Όταν ο πρίγκιπας γνώρισε την πριγκίπισσα θυμήθηκε πως εκείνη είχε δει όταν ξύπνησε στη στεριά. Νόμισε πως εκείνη τον είχε σώσει κι αποφάσισε να την παντρευτεί.

Τη μέρα του γάμου, ο πρίγκιπας με τη νύφη και τους καλεσμένους ανέβηκαν σε ένα πλοίο για να γλεντήσουν. Όλοι ήταν χαρούμενοι εκτός από τη μικρή γοργόνα που κατάλαβε πως έχασε τον αγαπημένο της.

Τα μεσάνυχτα το γλέντι τελείωσε και όλοι πήγαν για ύπνο, εκτός από τη μικρή γοργόνα που περίμενε να ξημερώσει και να εκπληρωθεί η κατάρα της μάγισσας. Ξάφνου, είδε στη θάλασσα τις αδελφές της με κομμένα τα μαλλιά τους.

-Μην κλαις άλλο αδερφούλα, της είπαν. Δώσαμε τα μαλλιά μας στη μάγισσα του βυθού για να ξαναγίνεις γοργόνα. Αυτό που πρέπει να κάνεις είναι να πάρεις αυτό το μαχαίρι και να σκοτώσεις τον πρίγκιπα πριν ανατείλει ο ήλιος. Δεν υπάρχει άλλη λύση.

Η μικρή γοργόνα πήγε στο δωμάτιο που κοιμόταν ο πρίγκιπας με τη νύφη. Τον φίλησε τρυφερά κρατώντας το μαχαίρι πάνω από την καρδιά του. Όμως δεν μπόρεσε να τον σκοτώσει. Τον αγαπούσε τόσο πολύ. Έτσι πέταξε το μαχαίρι μακριά και βούτηξε στη θάλασσα.

Άρχισε να νιώθει το σώμα της να γίνεται λευκός αστραφτερός αφρός. Ξαφνικά άκουσε φωνές να τραγουδούν. Αέρινες μορφές εμφανίστηκαν ψηλά. Η μικρή γοργόνα ένιωθε να επιπλέει.

- Τι συμβαίνει; Ποιες είστε; γώτησε με αγωνία.

- Είμαστε οι κόρες του αέρα, της απάντησαν οι μορφές. Αγάπησες έναν άνθρωπο και έκανες τα πάντα για να ζήσεις κοντά του. Αυτό όμως που επιθυμείς είναι πολύ δύσκολο να γίνει.

- Τι πρέπει να κάνω για να ζήσω μαζί του; γώτησε χαμηλόφωνα η μικρή γοργόνα.

- Η μόνη λύση είναι να αποκτήσεις αθάνατη ψυχή όπως οι άνθρωποι, της απάντησαν τα αερίδια. Η ψυχή των ανθρώπων ανεβαίνει στα ουράνια όταν το σώμα τους πάψει να ζει στη γη. Οι γοργόνες ζουν για πολλά χρόνια αλλά δεν έχουν αθάνατη ψυχή. Όταν έρθει η μέρα που θα πάψουν να ζουν το σώμα τους μετατρέπεται σε αφρό της θάλασσας, όπως συνέβη και σε σένα.

- Πώς μπορώ να αποκτήσω αθάνατη ψυχή; γώτησε ξανά η μικρή γοργόνα.

- Οι γοργόνες μπορούν να αποκτήσουν αθάνατη ψυχή όταν ένας άνθρωπος τις αγαπήσει αληθινά. Εμείς ξέρουμε πως ο πρίγκιπας σε αγάπησε παρόλο που νόμιζε πως η γυναίκα που παντρεύτηκε τον έσωσε. Αν ήξερε πως εσύ τον είχες σώσει θα είχε παντρευτεί εσένα. Στον κόσμο των ανθρώπων όμως δε γίνονται όλα όπως περιμένουμε να γίνουν ή όπως θέλουμε να γίνουν, είπαν οι κόρες του αέρα.

- Δηλαδή δεν μπορώ να αποκτήσω αθάνατη ψυχή; ρώτησε η μικρή γοργόνα θλιμμένα.

- Τώρα γίνεσαι κόρη του αέρα σαν κι εμάς γιατί έκανες μία πολύ καλή πράξη αγάπης, της απάντησαν. Δε σκότωσες τον πρίγκιπα και θυσιάσες τη δική σου ζωή για να ζήσει εκείνος.

- Άρα έχω αθάνατη ψυχή; ρώτησε η μικρή γοργόνα.

- Όχι ακόμα καλή μας αδελφή, της απάντησαν. Ούτε οι κόρες του αέρα έχουν αθάνατη ψυχή. Μπορούν όμως να την αποκτήσουν κάνοντας καλές πράξεις για τριακόσια χρόνια. Εμείς θα σε βοηθήσουμε να αποκτήσεις αθάνατη ψυχή.

Η μικρή γοργόνα ανέβηκε στα σύννεφα και έγινε κόρη του αέρα. Αντίκρισε τον ήλιο και δάκρυα κύλησαν από τα μάτια της.

- Είμαι στα αλήθεια κόρη του αέρα! είπε συγκινημένη. Τι όμορφα που είναι να βλέπω τον κόσμο από ψηλά!

Στο καράβι οι άνθρωποι είχαν ξυπνήσει. Η μικρή γοργόνα είδε τον πρίγκιπα και τη γυναίκα του να την ψάχνουν. Κουτούσαν λυπημένοι τον αφρό της θάλασσας σαν να ήξεραν πως η μικρή γοργόνα βούτηξε στα νερά.

Χωρίς να την δουν τους πλησίασε και τους έδωσε ένα αποχαιρετιστήριο φιλί. Ξεκινώντας το ταξίδι της στον ουρανό κοίταξε για τελευταία φορά τον πρίγκιπα και ψιθύρισε:

- Θα συναντηθούμε ξανά μετά από τριακόσια χρόνια στον Παράδεισο.

- Και μπορεί πιο σύντομα, ψιθύρισε μια κόρη του αέρα. Εμείς μπαίνουμε στα σπίτια των ανθρώπων χωρίς να μας βλέπουν. Και όποτε βρισκουμε ένα καλό παιδί που κάνει χαρούμενους τους γονείς του, χαμογελάμε κι εμείς με ευχαρίστηση. Με κάθε χαμόγελο, βγάζουμε έναν ολόκληρο χρόνο από τα τριακόσια χρόνια που πρέπει να περμιένουμε. Αλλά όταν βλέπουμε ένα άτακτο παιδί, δάκρυα κυλούν στα μάγουλά μας και για κάθε δάκρυ πρέπει να περμιένουμε μια μέρα ακόμα. . .

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης